

A. 488.

DE
LINGUARUM CONSENSU

DISPUTATIO
QUAM
AUCTORITATE
AMPLISSIMI PHILOSOPHORUM ORDINIS
PRO POTESTATE
SCHOLAS IN ACADEMIA FRIDERICIANA
HABENDI
D. XXVI. JUL. MDCCXCVI.
PUBLICE DEFENDET

AUCTOR
T. G. VOIGTEL,
PHILOS. DOCTOR, AA. LL. MAGISTER,
GYMNAS. LUTHER. COLLEGA,

ASSUMTO SOCIO
IO. CHRISTOPH. STOEPHASIO,
SEMIN. PHILOL. REG. SOD.

HALAE,
TYPIS BATHEANIS.

Ba 213

V I R O

PERILLUSTRI ATQUE EXCELLENTISSIMO

FR. HENR. STUBENRAUCH,
COLLEGII, QUOD FERDINANDI SERENISSIMI
BORUSSORUM PRINCIPIS VECTIGALIA
ADMINISTRAT, PRAESIDI, REL.

PATRONO OPTIMO MAXIMO

H O C

QUIDQUID EST LIBELLI
PIAE MENTIS MONUMENTUM

D. D. D.

A U C T O R.

§. I.

Eruditos de linguarum et consensu et diversitate diu multumque disputasse, quis est quem fugiat? Nec mirum; est enim locus, quo nescio an alius materiam disputandi largiorem suppeditet. Cum igitur mihi scribendus esset libellus, quem pro potestate scholas in Academia Fridericiana habendi defenderem, non alienum putavi, breviter *de linguarum consensu* differere. Quod argumentum aggredienti tres, quae ad finem ducerent, viae mihi patere videbantur. *Lingarum enim consensum* ostendere aut *historice*, aut ducere ex *linguae*
A notione,

notione, aut *utrumque* me posse *conjungere*, facile mihi persuadebam. Postremum tandem praevaluit; quod quomodo in dissertatione mea perfecerim, aliorum fit iudicium.

§. 2.

In tres vero partes totam disputationem distribui, quarum prima est de *sine*, altera de *origine*, tertia de *forma* linguarum.

§. 3.

Ne autem lectores alium, ac nos optemus, sensum verbis subiiciant nostris, linguae notio, quia tota quaestio ab ea pendet, a nobis est tradenda. Hoc vocabulum tam *subjectivam* quam *objectivam* significationem habet. Prior nobis esse videtur: *hominis facultas notiones suas sonis*, quos vocant, *articulatis notandi*; posterior: *soni omnes articulati*, quibus suas quisque *populus notiones exprimit*. Non nisi hunc sensum, si de linguarum consensu loquimur, linguae vocabulo nos tribuere, quivis, nobis non monentibus, intelliget.

§. 4.

§. 4.

Ex posteriori definitione apparet, eo tendere linguas, ut designent notiones. Quod si concesseris, hoc ipso confirmas, omnino omnes linguas notionibus tamquam fundamentis niti, ad easque esse referendas. Notiones vero rerum e notis, quas rebus ipsis tribuimus, hauriuntur. Mens enim ita comparata est, ut, nisi e primis suis actibus unam pluresve depromat notas, rei notionem fingere nequeat. Sunt vero actus illi, seu *κατηγορηματι*, quas dicunt, vel *Quantitatis*, vel *Qualitatis*, vel *Relationis*, vel *Modalitatis*. Homo igitur, ubicunque terrarum degat, cultior vel incultior, actibus illis mentis non caret.

§. 5.

Quodsi hic disputamus de notionum notatione, non intelligimus notas, e quibus, ipsis rebus tributis, ut supra docuimus, oriuntur notiones, sed notarum signa, sensibus nostris subjecta. Sine illis nimirum cogitare homo non potest, at sine his valet. Itaque miror, qui fiat, ut et no-

firis temporibus quidam tueantur sententiam: hominem sine *verbis* cogitare non posse. Quae sententia, quam inanis sit, vel muti, cui homines illi boni mentem, ut spero, non abjudicabunt, perspicuum probat exemplum.

§. 6.

Quam vero diversi sunt in hominibus sensus, tam diversa notiones nostras significandi genera. Sensus enim nostros omnes ad signa notionum capienda idoneos esse, singulisque eorum, pro temporibus, signa dari posse, experientia scimus edocti.

§. 7.

Quid vero, quaeret fortasse quispiam, quid est, quod homines reliquis notionum signis fonos, eosque *articulatos*, ita praetulerint, ut iis ipsis ad generaliore[m] notiones notandi modum uterentur? Ad quod si accurate responderimus, omnium nos linguarum originem ostendisse putabimus. Liceat vero prius, quam hoc doceam, paucis, quid fonis

arti-

articulatis intelligi velim, explicare. Sonus omnino oritur, cum aër vibratur; *articulatus*, cum aër, a pulmone repulsus, atque hoc ipso vibratus, ab oris partibus diversis dirigitur et modificatur.

§. 8.

Itaque sine aëre neque edi sonum, neque promoveri posse intelligimus. Aër autem quia undique nos circumdat, aures raro ad locum, a quo sonus profectus est, dirigere cogimur; oculos contra ad rem, visui subjectam, quin convertamus, fieri non potest. Praeterea notionum signa, quibus visum afficiamus, multum tam laboris, quam temporis saepius exigere, auditui contra vel uno sono interdum, quid cogitemus, significare nos posse, quis nescit? Porro distincte videndi facultas arctis est limitibus circumscripta, at sonum, quamvis longe remoti, auribus accipere possumus. Adde, quod notionum signa, visui subjecta, dormienti dari nequeunt, sonus autem, isque acutus, tam alte sentitur, ut quemvis excitet e somno. Sonus denique et diei et anni temporum

porum vicissitudini tantum abest ut aequè subjectus sit, ac signum, quod oculis cernatur, ut nocte potius maxime caliginosa audiatur, atque interdum per nebulam penetret densissimam*). Quare efficitur, ut soni longe aptiora sint ad notiones notandas signa, quam quae oculos feriant; reliquos enim sensus mitto.

§. 9.

Ceterum non nisi sonis *articulatis*, notiones comprehendentibus, linguam quamlibet constare, ex *linguae* patet definitione. (§. 3.) Quæritur autem, cum et aliis, ac linguae sunt organa, instrumentis sonos excitemus, notionesque eis adjungamus, cur homines linguam condiderint e sonis, quos vocant, *articulatis*? — Quod proprius est homini, quodque idem efficit, quod aliud, ab eo remotius, id prius arripitur. Atqui homo, linguae organis instructus, in se ipso sonorum edendorum

*) V. LAMBERT'S neues Organon. Leipz. 1764.
p. 10.

dorum facultatem deprehendit; ergo hos ipsos fonos omnibus aliis, quos ars postea ad notiones notandas invenit, eum praetulisse observamus.

§. 10.

Ubicunque igitur vixerint homines, suasque notaverint notiones, tamen eos non potuisse, quin fonos articulatos reliquis notionum notandarum modis praeposuerint, plane nobis persuademus. Etenim ingenii humani proprium est, ut ad perfectiora ascendere semper nitatur. Hunc solum esse fontem, e quo omnium linguarum origo sit haurienda, facile intelligitur. Nihilo minus non pauci reperiuntur, qui omnes linguas, quod omnes homines ab uno pari descendant, ab una esse ducendas, acriter defendant. At, homines ab uno pari originem trahere, mihi non magis demonstrabunt, quam ego hujus sententiae contrarium. Nam cum de causis earumque effectibus loquimur, nosmet ipsos intelligimus, quoad secundum *Causalitatis* categoriam ab effectibus ad causas regressum sequimur. Atqui *Causalitatis* legibus

non

non repugnat, si homines vel ab uno vel a pluribus paribus ortos fingamus; ergo hac via certi aliquid invenire non possumus. Historia autem, quam nonnulli ad sententiam illam trahunt stabilendam, quod originis linguarum tempora non attingit, nullius mihi momenti esse videtur.

§. II.

Nec tamen ideo adfirmamus, sonos articulatos homini esse infitos atque innatos, immo vero statuimus, eos ipsi aequae esse addiscendos, ac verarum intervalla *). Etenim quis est, qui infantem, in lucem modo editum, audiverit unquam loquentem? — Mutus adultus, qui multo luculentius exemplum praebet, an unquam sua sponte vel unum protulit verbum? Etsi enim omnibus linguae organis instructus est, confusam tamen vel inarticulatam (ut hoc vocabulo utar) vocem edit, qua cupiditates suas indicat, animoque suo rerum,

ipsum

*) V. MONEBODDO von dem Ursprunge und Fortgange der Sprache, übersetzt von E. A. SCHMIDT,
2 B. 8. Riga 1784. 1 Th. p. 160.

ipsum circumdantium, imagines effingit, ut ex earum signis, quas communicat cum aliis, apparet. Accedit, ut verba, licet diligentissime infututus sit, distincte nunquam valeat efferre *).

§. 12.

Quodsi hominibus soni articulati non innascuntur, sed discendi sunt, necessario faciendum, ut, a quo primi didicerint, quaeratur. Cui quidem rei fatisfecisse putabimus, si linguarum inventores naturam sonos edentem, magistram habuisse et ducem probaverimus **).

§. 13.

Mens nostra cum nullas rerum notas captura esset, nisi res ipsae aedessent, sonum etiam, nisi natura eum ederet, rei, tanquam notam, non posset tribuere. Jam vero cum rei notae signandae sint, notarum signa quin notis ipsis sint similia, fieri nequit.

*) V. HEINECKENS Beobachtung über Stumme.

***) V. HERDERS Preißschrift über den Ursprung der Sprache. Zweite berichtigte Ausgabe. Berlin 1789.

nequit. Verba ergo prima, ut notarum signa, quae exaudiri possunt, non nisi a notis, sonum edentibus, profecta esse, nihilque nisi notarum illarum imitationem fuisse, colligimus. Id quod experientia etiam confirmat. Infantes enim, hominesque inculti nisi quodam ad res, antea sibi non oblatas, a naturali sono, quem proferunt, appellandas, impelluntur. Itaque ab infantibus, qui sibi ipsi verba abstrahunt a rebus, major v. c. canis *Hau* vocatur, vacca *Buh* cet. Similiter Senegalis fluminis accolae cum tormentum igniferum a Lusitanis explodi primum audirent, nomine *Puff* insigniebant, plane ignari, et Europaeos tormento cuidam ignivomo, soni causa, nomen *Puffer* induisse. Ejusmodi vero verba, naturam sonantem imitantia, in omnibus, quae adhuc innotuerunt, linguis, quamvis et tempore et loco separatae sint, reperiuntur. Quae sententia quo magis arrideat, notiones quasdam, similibus verbis in pluribus orbis terrarum linguis expressas, liceat investigare. *Tonitru* v. g. vocabulum sonat

in

in Asia:

apud Hebraeos	עבר
- - Arabes	عرب
- - Lesgos	Gurgur.
- - Perfas	Tündür.
- - Indos	Gurjuna.
- - Tamulos	Udi.
- - Armenios	Gouer.
- - Wogulos	Tfchachlo.
- - Ofiacos	Tfchuge.
- - Ofetos	Uat.
- - Tartaros	
a) Bafchkiros	Kokri.
b) Kafagos	Güguruldır.
c) Ad fl. Jenifey	Kugurt.
d) Ad fl. Tobol	Kuch.
- - Jakutos	Eting.
- - Kartalinos	Kuchili.
- - Imiretos	Gurgin.
- - Kabardinos	Gagwa.
- - Tfchetfchenzos	Delu.
- - Ingufchouzos	Mog.
	apud

apud Kumükos	Kutiburi.
- - Samoiedos	Chailun.
- - Mongolos	Tengeri - dogorchu.
- - Tungufios	Akdi.
- - Koriäkös	Kihihelan.
- - Kamtschadales	Kügkuch.
- - Incolas inf. Kuril.	Um.
- - Malayos	Gontor.
- - Chinenfes	Lui.
- - Japones	Kaminari.
- - Anamitos	Sam.
- - Andos	Chuchudi.

in Europa:

apud Lusitanos et Hispanos	Trovaö.
- - Cantabriae incolas	Chortkiria.
- - Franco - Gallos	Tonnerre.
- - Britannos inf.	Kudurun.
- - Anglos	Thunder
- - Cambro - Britannos	Taran,
- - Germanos	Donner.
- - Germ. inf.	Grummel.

apud

apud Venedos	Rimani.
- - Danos et Suecos	Tordön.
- - Polonos	Grzmienie.
- - Lithuanos	Growimmas.
- - Livonos	Pehrkons.
- - Esthos	Mürristaminne.
- - Turcas	Giorüldü.
- - Graecos	Βερονη.
- - Hungaros	Dörgesch.
- - Slavos	Grom.
- - Italos	Tuono.

in Africa:

apud Koptos	Charabai.
- - Guineae incolas	Fancome furra.

in America:

apud Brasil.	Tupan.
- - Grönlandos	Kallex.
- - Virginios	Paiackok.
- - Caraibos	Oüallouhouyourou.
- - Peruvianos	Kununununnun.

in

in Polynesia:

apud incol. Otaheiti inf. Patire.

Grando

apud Hebraeos	קָדָר
- - Graecos.	χαλαζα.
- - Italos	Grandine.
- - Hispanos	el Pedrisco.
- - Franco-Gallos	Grêle.
- - Anglos	Hail.
- - Germanos	Hagel.
- - Slavos	Tozha.
- - Polonos	Grad.
- - Bohemos	Krupobiti.
- - Turcas	Dolu.
- - Hungar.	Keü - esseü.
- - Cubenf.	Kuracan.

Cuculus

apud Graecos	Κοκκυξ.
- - Syros	Coco.
- - Persas	Coucou.
- - Franco-Gallos	Cocu.

apud

apud Anglo-Saxones	Gaec.
- - Anglos	Cuckoo.
- - Suecos	Gjök.
- - Islandos	Gaukr.
- - Germanos	Guckguck.
- - Dalmat.	Kukavicza.
- - Polonos	Kukulka.
- - Bohemos	Ziezgule.
- - Hungaros	Kakuk.

§. 14.

Linguarum igitur initium etsi nihil nisi naturae sonantis imitatio est, omnium tamen linguarum radices plane sibi similes, vel consonas esse, inde non efficitur. Dubitare enim non possumus, quin primi oris soni, quibus linguarum inventores, utpote qui necessarium ab haud necessario nondum segregare didicerant, naturae sonos imitari studebant, mixti fuerint et confusi. Quod et hodie omnes incultae linguae exemplo suo testantur *).

Si

*) V. MONBODDO über den Ursprung und Fortgang der Sprache, Th. I. p. 318. seqq.

Si igitur ponamus, duos populos iisdem radicibus ufos esse, at alterum altero prius eas expoluisse, diversitas quaedam inter radices ipsas exoriretur, necesse erat. Praeterea cum ejusdem rei soni aliter atque aliter percipiantur, factum est, ut alius alium sonum imitaretur. Varii autem quamvis sint rei soni, a re tamen ipsa, quod suus cuique rei sese moventi proprius sonus est, seiungere non possumus. Quae cum ita sint, necessario fit, ut verba, tanquam sonorum illorum imitationes, quod innuat rem ipsam, id semper contineant. A quibuscunque igitur sonis vocabula originem traxerint, in eo tamen consentiunt, quod sonos rei proprios imitantur, neque fieri potest, quin, qui talia diversarum linguarum vocabula audiat, unius ejusdemque rei, cujus sonos unquam audiverit, reminiscatur. Varii v. c. *tonitru* sunt soni, ideoque varia apud diversas nationes ejus nomina; (v. §. 13.) at nemo sane est, quin omnibus illis vocabulis inesse naturae sonantis imitationem intelligat.

§. 15.

Qui vero fiebat, ut, etiamsi prima omnium linguarum vocabula nihil nisi rerum sonantium imitationes fuerint, linguarum inventores etiam res, nullos edentes sonos, sonis notarent? — Homo semel viam, res, auditui subjectas, sonis articulatis notandi ingressus, sonorumque illorum praesentiam secum reputans, omnibus fane viribus eniti debuit, ut et reliquas res, quas tantum cernebat, tangebatur — eodem modo signaret.

§. 16.

In rebus ita signandis a sensibus ipsis multum adjuvabatur. Sunt enim naturali quodam vinculo conjuncti; unde et *sentire* de quovis usurpatur sensu. Ex quo sequitur, motum, (Empfindung) quem unus sensus nobis adferat, motui ab altero sensu proficiscenti similem esse. Ergo et in denotandis notionibus unum motum in alterum transferre possumus, id quod innumera omnium linguarum vocabula probant. Sonant v. c. vocabula, quae res, proprie oculis tantum expositas, notant. Vernaculum *Licht* et latinum *lux* nonne celerrimi

B

motus

motus sonum imitantur? — Ruber color, qui omnium maxime aciem compungit, ab uno eodemque naturae sono *rut*, celerem motum imitante, multis in linguis nomen traxit. Germani v. c. dicunt: *roth*; Angli: *red*; Valefii *rhudd*; Latini: *rut-ilus*; *ruf-us*; *rub-er*; Graeci: ε-ρυθ-ρος; Arabes: *i-raed-don* cet. In germanico *glatt* et in latino *laevis* tactum celeri motu progredi audimus, at in vocabulis *rauh* et *hispidus* aures tactu fonante feriuntur. Vocabula autem, quae sonum prae se ferre non videntur, gradibus saepe a vocabulo, naturae sonum imitante, descenderunt, ideoque hodiernae significationis originem detegere non possumus. Praeterea cum ad motus, ab auditu profectos, transferendos in motus, quos alii sensus adferebant, res animo effingendi modus singularis, singulorum hominum indoles, innumeraeque res aliae multum adtribuerent, mirum non est, cur alius populus hoc, alius illo naturae sono usus sit, ut notionem ab alia translata signaret. Itaque notionum saepe similitudo originem vocabulorum innuet, etiamsi in radicibus ipsis nullus
fit

fit consensus in promptu. Vocabula v. g. *anima*, *spiritus*, *πνευμα*, *ανεμος* nihil nisi halitus imagines esse qui scit, sane non dubitabit, originem vernaculi *Geist* ex eodem fonte derivare. Quam vocem olim vere significasse halitum, ejusque igitur imitationem fuisse, deprehendimus. Hinc apud Anglo-Saxones *gust* idem est ac *flare*. Quae omnia docere possunt, mentem humanam omnibus in regionibus una eademque via progressam esse. Qui igitur linguarum consensum in ejusmodi vocabulis fortuitum modo contendit, is indolem linguarum non nisi leviter tetigisse nobis videtur.

§. 17.

Quod eruditi de linguarum origine judicant, duo ad capita referri potest:

- 1) Homo sua sponte notiones suas sonis articulis notavit.
- 2) Omnium rerum auctor ipse primis hominibus linguam iniecit.

§. 18.

Posteriorem sententiam qui amplectuntur, nodum fecant, non solvunt, perspicuitatemque relinquunt. Quod sane non facerent, si intelligerent, linguarum inventionem neququam superare vires humanas.

§. 19.

Prius qui contendunt, abeunt in tres partes. Alii enim sumunt, omnium linguarum initium non nisi naturae sonantis imitationem fuisse, id quod supra magis stabilire pro viribus conatus sum. Alii judicant, linguas constare signis, de quibus homines convenerint. At explicent nobis velim, quid causae fuerit, quin linguae cultiori, licet multis notionibus locupletatae, addita sit radix, nisi a re profecta, quae sonum edebat antea non auditum, aut nondum in linguam illatum. Alii denique docent, linguas ortas esse ex interioribus animi motibus. Quorum autem sententia
vel

vel primo adpectu a mutis refellitur, quos, etsi interioribus animi motibus non careant, ne unum quidem verbum invenisse, constat.

§. 20.

Nunc de linguarum *forma* dicendum esse videtur, quae in notionibus, quatenus verbis exprimuntur, earundemque conjunctione versatur. Lingua igitur, qualiscunque sit, non plura potest vocabulorum genera, quam sunt notionum, continere.

§. 21.

Qua vero re neutiquam adfirmatum volumus, in omnibus linguis, quot notionum sint, tot vocabulorum esse genera; satis enim constat, homines incultos, item infantes vel enuntiationes uno vocabulo comprehendere. *Huronum* v. c. lingua talibus vocabulis est referta *). Non nisi uno

*) v. Monbodo über d. U. und F. d. Sp. I Th. P. 341.

uno verbo exprimunt haec enuntiata: *multum hic aquae adest; magnam ex hac re voluptatem percepit; ollam, aqua repletam, igne evertistis*, cet. Ejusdem indolis esse dicitur *Zend*, lingua antiquissimorum Persicae religionis monumentorum *).

§. 22.

Jam vero notiones in actibus mentis nostrae primis positae sunt, ergo et vocabula, tanquam notionum signa, ad *κατηγορίας* sunt referenda. At cum *κατηγοριαί* vi tantum communi synthetico-objectivam conscientiae unitatem conficiant, fieri potest, ut una eademque notio ideoque unum idemque vocabulum cuivis earum generi tribui queat. Minime igitur putamus, si in paragraphis sequentibus vocabulorum quoddam genus *κατηγ.* certae cuidam subjecerimus, id non nisi ad hanc unam

*) v. Anhang zum *Zend-Avesta* v. I. F. Kleuker. Leipzig u. Riga 1783. 4. zweyter B. zweyter Th. p. 9. seqq.

unam esse referendum, sed notionem ejus primariam fecuti sumus.

§. 23.

Ordiamur igitur a *Quantitate*. Huc pertinent omnium linguarum vocabula, vel *Unum* (Einheit) vel *Multum* (Vielheit) vel *Omne* (Allheit) experimentia; v. c. *numeralia*, item *numerus* in declinationibus, cet. Jam vero alius populus ad numerum modo quintum adscendat, ut *Carabi* *), alius ad numerum vicesimum, ut *Kantschadales* **), alius ad billiones, trilliones, rel. ut omnes populi cultiores, ubique eadem *Quantitatis* ratio est. Par ratio *numeri* in declinationibus formandi. Etenim non interrogamus hoc loco, quo modo, sed an in universum populus nominum suorum numerum formet. Dummodo igitur sciamus, Hebraeos

v. c.

*) v. MONBODDO über den Urspr. d. Sp. I Th. pag. 351.

***) v. Annual Register f. the Year 1764. p. 4.

v. c. et Graecos habere *Dualem*, alios populos eo carere; Hebraeos, Graecos, Romanos, Algoncos cet. formare *Pluralem* additis quibusdam suffixis, v. c. Algoncos addito K, ut *Alisnape* i. e. homo, pl. *Alisnapek* *); Insulae O-Taheiti incolas adposita voce *worou*, v. c. *worou te Tata* i. e. homines **); Anglos et Germanos mutato vocali in cognatam, v. c. *man*, homo, *men*, homines; *Böden*, pl. *Böden* cet. omnino omnem eorum *Pluralis* formandi modum *Quantitatis* *κατηγ.* supponimus.

§. 24.

Qualitas complectitur *Realitatem*, *Negationem* et *Limitationem*, ad quam igitur *comparationis gradus*, etiam si aliter atque aliter denotentur exprimantur-

*) v. *Nouveaux voyages de Mr. le Baron de la HONTAN dans l'Amerique Septentrionale. A la Haye MDCCIII. Tome second, p. 215.*

***) Ex libro, anglice a J. R. FORSTERO conscripto, nondum autem edito, quem, quae Viri Celeb. est humanitas, mecum communicavit.

manturque, referendos putamus. Hebraei quidem ad *Comparativum* exprimendum vocabulo sequenti ם vel ןו praeponunt, v. c. מלך ם i. e. astutior omnibus; *Taheiti* vocem *maa* adjungunt, v. c. *maa rahy* i. e. major; Graeci, Latini, Germani, aliique vel unam, vel plures syllabas vel etiam litteram voci addunt in fine, v. c. γλυκύς, dulcis, C. γλυκύ-τερος, dolci-or; trübe, C. trüber. Porro Hebraei et *Taheiti* ad *Superlativum* formandum unum idemque vocabulum repetunt, v. c. Hebraei: טוב טוב; *Taheiti*: *maitai, maitai*, i. e. optimus; *Caraibi* vocem *man* adponunt *), v. c. *iroupa man* i. e. optimus, cet.

§. 25.

Relationem continere *Substantialitatem*, *Causalitatem* et *Commercium* constat. Omnes igitur voces, quae *Subjectum* exprimunt, *Substantialitati* adferi-

*) v. Voyage de la France equinoxiale en l'isle de Cayenne. à Paris MDCLXIV.

adferibantur necesse est. Porro, quoniam Causalitas complectitur *causam* et *effectum*, etiam *agendi* et *patiendi* notio ad eam est referenda. Hac vero notione Verborum forma *Activa* et *Passiva* nititur, ergo hae ipsae formae ad *Causalitatem* redeunt.

§. 26.

Ad designandam denique *Modalitatem*, quam dicunt, i. e. ad notionem ejus, quod *verum est*, aut *esse potest*, aut *necessario fit*, vocabula invenienda erant. Hinc Verborum *Modi* multaeque *particulae*.

§. 27.

Omnes hi mentis nostrae actus constant ex primigenia et *synthesi* et *agnitione*. (Anerkennung.) Posterior actus, si notione comprehenditur, a *Dialecticis* nominatur *copula*, quae omnibus in linguis vel singulo vocabulo expressa reperitur, vel in alio latet; utrobique vero *enuntiatio* notatur.

§. 28.

 §. 28.

Si qua in linguis peculiaria vocabula, quae *enuntiationis* ad aliam exprimant relationem, inveniuntur, eis *Conjunctionum* nomen tribuitur. Fieri autem non potest, quin *Conjunctiones* in omnibus linguis, secundum *enuntiationum relationem*, sint vel *hypotheticae*, vel *disjunctivae*, rel.

§. 29.

Quae omnia docent, omnino omnes linguas ad *κατηγορίας* revocare posse. Meum autem non putabam, omnes linguarum partes secundum eas digerere, sed ejus esse, qui *Grammaticam*, quam dicunt, *philosophicam* scribere velit, ejusdemque, qui fructus ex hac digestionem ad linguas ipsas redundare possit, demonstrare.

Ba 213.

80

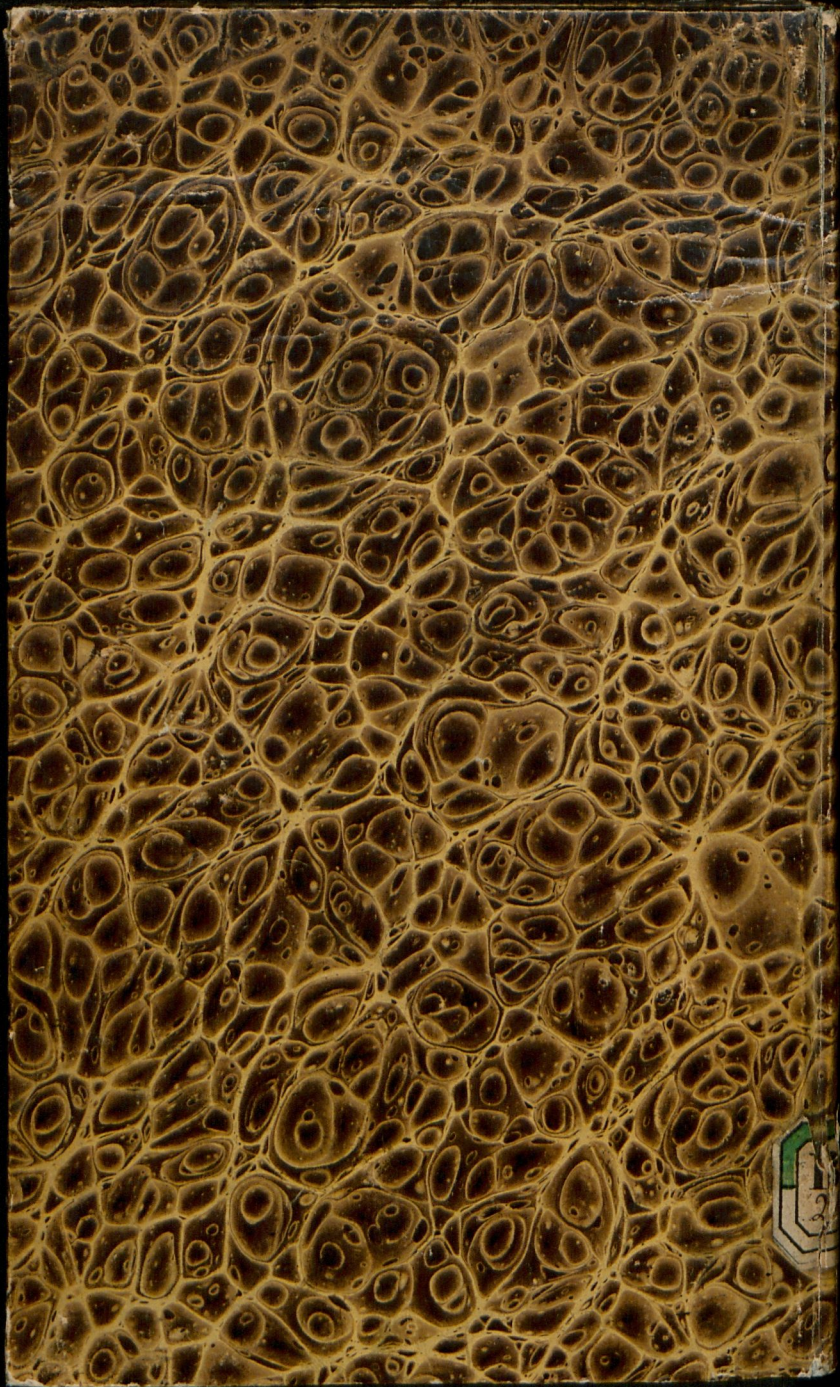
WIP

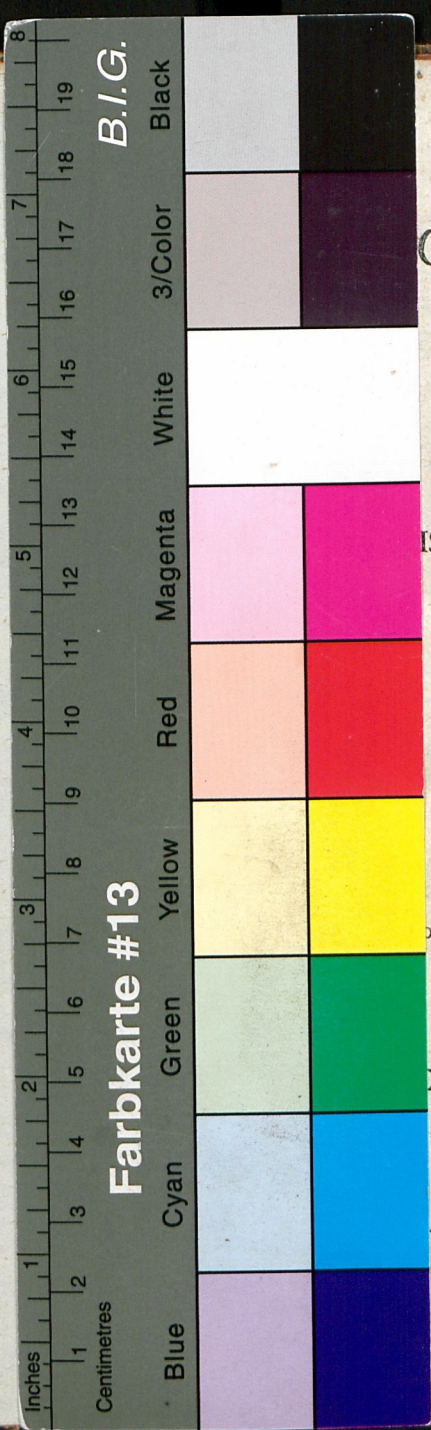
ULB Halle

3

007 379 692

B.I.G.

Farbkarte #13

DE
GUARUM CONSENSU

DISPUTATIO
QUAM
AUCTORITATE
SSIMI PHILOSOPHORUM ORDINIS
PRO POTESTATE
SCHOLAS IN ACADEMIA FRIDERICIANA
HABENDI
XXVI. JUL. MDCCXCVI.
PUBLICE DEFENDET

AUCTOR
G. VOIGTEL,
S. DOCTOR, AA. LL. MAGISTER,
GYMNAS. LUTHER. COLLEGA,
ASSUMTO SOCIO
CHRISTOPH. STOEPHASIO,
SEMIN. PHILOL. REG. SOD.

HALAE,
TYPIS BATHEANIS.